

Digitale samskrivingsverktøy i skriveopplæringen

Et digitalt samskrivingsverktøy er som oftest er nettbasert og er laget slik at flere kan skrive sammen i samme dokument samtidig. Slike verktøy går også under betegnelsen dynamiske dokumenter, og knyttes opp mot skyen og lagres automatisk under skrivingen. Et slikt verktøy kan tilrettelegge for spennende og gode læringssituasjoner for elever.

Hva er det?

Alle med en Gmail-konto eller en Hotmail-konto vil også ha tilgang til henholdsvis Google Dokumenter eller SkyDrive. Andre tjenester som ikke krever innlogging er Primary Pad og Typewith.me. Fordelen med et Google Dokument er at en der også vil kunne arkivere og systematisere tekstene sine. De åpne tjenestene uten innlogging er mer tilgjengelige og flere tilbyr også en opptak- og avspillingsfunksjon kalt Timeslider. Denne funksjonen gir en mulighet til å avspille skriveprosessen fra start til slutt.

Hvordan bruke det?

Det er kun fantasien som setter grenser for hvordan en kan bruke dette verktøyet i klasserommet. Et eksempel på didaktisk bruk kan være at en elev oppretter et dokument og utfører en skriveoppgave. På et gitt tidspunkt kan lærer komme for å aktivere Timeslider og dermed få innsikt i skriveprosessen når denne spilles av. Dette kan være utgangspunkt for en samtale mellom elev og lærer. En får som lærer en unik innsikt i hvordan eleven jobber, hvor det stopper opp og undersøke hva som kan være årsaken. Eleven vil også få innsikt i dette selv ved å bruke Timeslider. For mange elever kan det være tilfredstillende å se teksten sin bli til i opptaket.

Samskrivingsverktøyet egner seg også godt for gruppearbeid. Enkelte av tjenestene kan ha opptil 10-15 deltagere, men dette er sjelden hensiktsmessig. En gruppe på tre eller fem elever kan oppleves mer oversiktlig. En måte å jobbe på kan være i gruppearbeid hvor elevene skal produsere en tekst, la oss si et manus til et radioprogram. Elevene "inviterer" også faglærer inn i dokumentet slik at lærer kan observere, veilede og kommentere. I Google Dokumenter eksisterer det også en chatkanal som ligger vertikalt på høyre side som kan brukes av elevene for å diskutere kilder, skrivestrategiske valg og annet relatert til oppgaven. Her kan også

faglærer stille spørsmål til prosess og framgang i gruppearbeidet. Ved å benytte prosjektor og lerret kan tekstene også synliggjøres for resten av klassen, og faglærer kan rullere og “besøke” de ulike gruppens arbeid og fremheve gode løsninger og idéer. Dette kan også være utgangspunkt for diskusjoner rundt løsningene eller skrive tekniske utfordringer.

Hvordan vurdere?

Disse verktøyene egner seg godt til prosessorientert arbeid både for enkeltelever og grupper. En får som faglærer en god innsikt i hvordan enkeltelever jobber frem en tekst, og i tilfeller hvor grupper benytter samskrivingsverktøy får en innblikk i samspill og kunnskapsoverføring blant elevene. En kan i alle tilfeller laste ned og skrive ut tekstene i Word-format eller andre kjente formater for dokumentasjon eller sluttvurdering. Men ved bruk av kommentarfunksjonalitet, chat-integrering og Timeslider-funksjon kan en altså også praktisere underveisvurdering som er mer umiddelbar og i flere tilfeller mer utbytterik for elevene.

Tenkeskriving på nett

En lillebror til de nevnte tjenestene er såkalte umiddelbare chattetjenester som for eksempel www.todaysmeet.com hvor en oppretter tidsbegrensede “rom” på nettet. En tidsbegrensning kan være en time eller en uke, og når tiden opphører slettes også “rommet”. På engelsk brukes begrepet “[backchanneling](#)” (lenke til Wikipediaartikkel), altså bakromsnakk.

Undervisningssituasjoner hvor dette kan brukes kan være hvor elevene i grupper på tre skal diskutere en tekst eller en videosnutt. Lærer oppretter “rommene” og skriver opp enkle URL-adresser på tavla og elevene skriver inn navnet sitt før de kommer inn i “rommet”. Lærer er aktiv deltaker, men kan gi en elev rolle som moderator, nettets svar på ordstyrer, for diskusjonen. Ved bruk av dette verktøyet kan en få frem spontandialoger og diskusjoner hvor fokus er på kommunikasjon og tenkeskriving fremfor språk. Dette kan fungere godt i engelsk eller fremmedspråk. Lærer kan også i dette tilfelle rullere skjermbilde av de ulike “rommene” på et lerret for å synliggjøre gode diskusjoner. En utskrift av diskusjonen er tilgjengelig ved diskusjonens slutt.

Å skrive for nett, sammen

Å arbeide slik med samskrivingsverktøy gir en ekstra dimensjon for mange elever. Det kan i begynnelsen kanskje være uvant å tre ut av det kjente Word-miljøet, men det gir trening i å skrive på nett, se tekst bli til i samarbeid med andre eller å se egen tekstprosess bli spilt tilbake for en som en film.

Lenker

<https://drive.google.com/>

<https://skydrive.live.com/>

<http://typewith.me/>

<http://todaysmeet.com/>

<http://primarypad.com/>